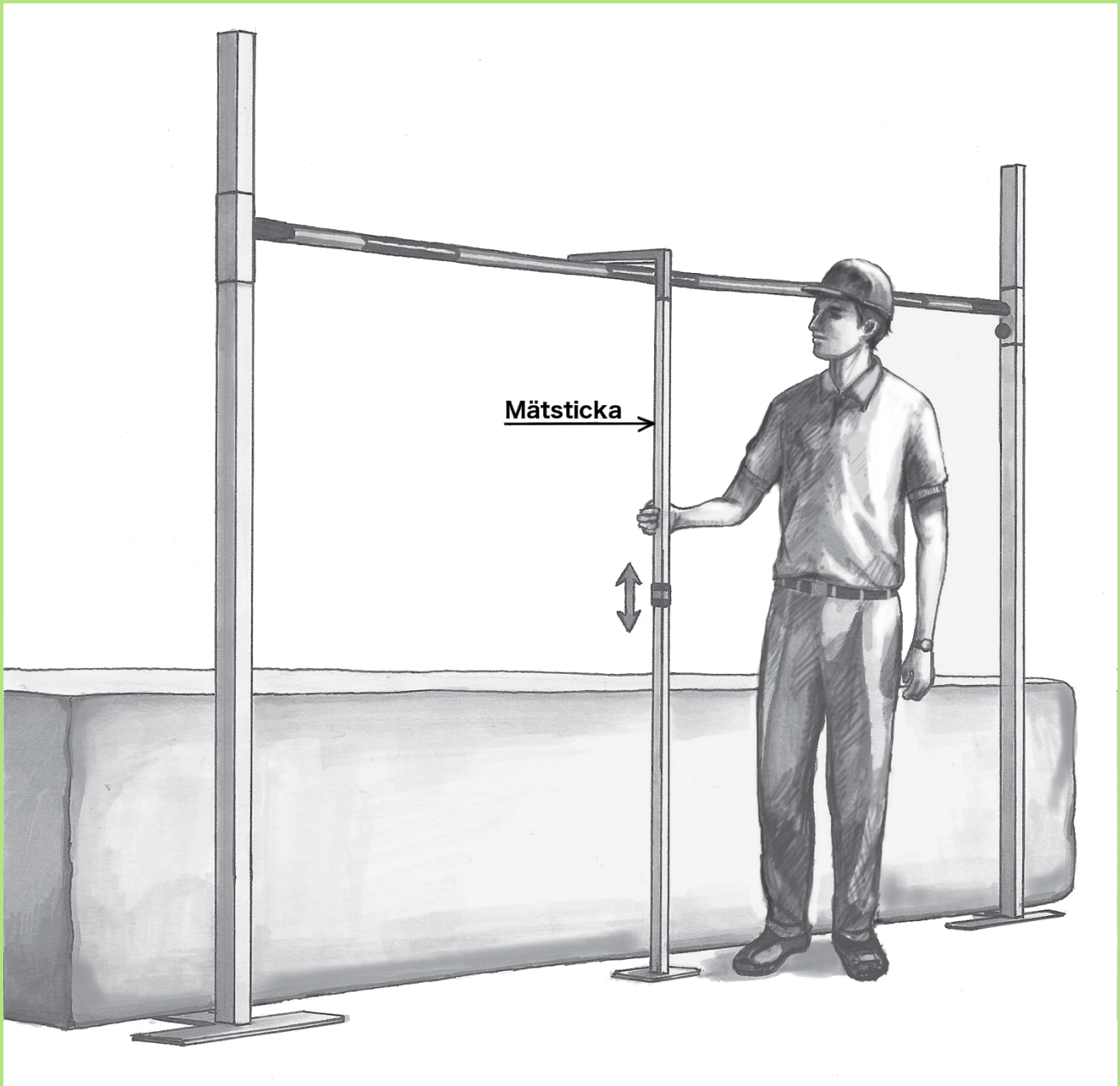

Funktionärsinstruktion Veteran-VM 2024

- Höjd och Stav -

Manus från Domarens ABC med kompletteringar

Svenska Friidrottsförbundet

Reviderad och uppdaterad till gällande regelverk 2024

Domarens agerande och olika domarroller

Alla som har en domaruppgift under en friidrottstävling kommer att påverka besökarnas uppfattning om arrangören. Tänk därför alltid på ditt agerande i domarrollen. Om du bjuder på gott humör, kunnsighet och fokus på uppgiften finns goda möjligheter att du medverkar till att skapa positiva minnen av tävlingen!

Om någon tävlande eller ledare påpekar en felaktighet är det viktigt att du är lyhörd, kontrollerar fakta och försöker se till så att det blir rätt - i slutändan vinner alla på att saker och ting blir korrekt utförda. Att resultatet blir korrekt är viktigare än den enskilda domarens prestige.

Förutom gremdomarna finns några personer med mer övergripande roller. Här presenteras några av dem:

Grenledare

Grenledarens viktigaste uppgift är att säkerställa att tävlingen genomförs i enlighet med reglerna. Därför bör grenledaren alltid ha ett exemplar av den senaste upplagan av WAs [reglbok](#) med sig på innerplan. Även [WAs motsvarighet](#) med undantag till WAs regler skall finnas tillgänglig.

Grenledaren ansvarar för:

- att fördela arbetsuppgifter på de domare som finns att tillgå
- att ge de instruktioner som behövs för att alla domare ska kunna utföra sin uppgift.

Tillsammans med den tekniska ledaren ansvarar också grenledaren för att anläggning och redskap är regelrätta. Under tävlingens gång kan grenledaren ta en egen domaruppgift eller ta ett steg tillbaka och övervaka hur teamet jobbar tillsammans för att lösa uppgiften.

Gremdomare och flaggor

Domarna i teknikgrenar signalerar tydligt – efter varje hopp– giltigt försök med vit flagga och ogiltigt försök med röd flagga. Gul flagga används för att signalera att en aktiv har 15 sekunder kvar att påbörja sitt försök.

Grensekreterare

Grensekreterarens uppgift är att protokollföra utfallet av de aktivas försök i tävlingsprotokollet. I hopp- och kastgrenar kan det också vara sekreterarens uppgift att ropa upp och se till att de aktiva hoppar i rätt ordning.

Förberedelser

Domarna bör i god tid före varje grenstart se till att minst en ribba finns på plats och att man vet var på idrottsplatsen reservribbor finns. Vid bädden ska också en mätsticka finnas. I stavhopp behövs särskilda redskap för att lägga upp ribban på högre höjder. En resultatavla som visar hoppomgång, tävlandes startnummer och hopp höjd är inte obligatorisk, men ger bättre service till tävlande och åskådare.

Höjdhoppare och stavhoppare får använda högst två ansatsmarkeringar.

I höjdhopp är det lämpligt med coachtejp. Det är bra om domarna har en tejprulle om någon hoppare inte har med sig egen.

I stavhopp bör arrangören tillhandahålla ansatsmarkeringar som varierar i färg och form, så att de lätt kan skiljas från andra hoppares markeringar. Ansatsmarkeringarna ska placeras utanför ansatsbanan.

Alla hoppare ska ges möjlighet till inhopning före tävlingsstart. Under inhopningen hjälper domarna till med höjning och sänkning av ribban.

Innan tävlingen börjar meddelar grenledaren eller grensekreteraren hopparna vilken hoppordning som gäller, vilken begynnelsehöjden är och på vilka höjder vidare hoppning sker. När inhopningen avslutats ska varje hoppare meddela vilken höjd man tänkt börja tävlingen på.

Stavhoppare meddelar också i vilket läge de vill att hoppställningen ska vara placerad. Hopparen kan sedan under pågående tävling välja att ändra ställningens läge. Dock inte efter att tiden för ett försök har börjat räknas ned.

I höjd skall en ”nollinje”, 5 cm bred, tejpas upp på banan mellan ställningens ståndare och 3 m ut åt vardera sidan. I stav skall en ”nollinje”, 1 cm bred, ska markeras på banan så att den går genom stoppväggens övre inre kant. Motsvarande nollinje, upp till 5 cm bred, skall markeras på hoppbädden hela vägen ut till ställningen.

I stav kan med fördel en vindindikator placeras längs med ansatsbanan.

Signalkort

- Gult kort: En grenledare kan varna, antingen muntligen eller genom att visa ett gult kort, om en aktiv inte följer reglerna eller vid ett disciplinärende. Det gula kortet är personligt och följer med genom hela tävlingen.
- Rött kort: Grenledaren kan dela ut ett rött kort till en aktiv som betar sig synnerligen illa eller som får sin andra personliga varning. Rött kort innebär att den aktive är utesluten i den aktuella grenen med även resten av tävlingen. Tidigare uppnådda resultat är fortsatt giltiga.

Protest och överklagande

- En aktiv, eller en representant för densamma, kan muntligen protestera mot ett domslut direkt till grenledaren. Detta bör ske omedelbart under pågående tävling men senast 30 minuter efter kungjort resultat.
- Grenledaren kan själv fatta beslut genom att bifalla eller avslå den muntliga protesten. Om så sker kan grenledarens beslut skriftligen, senast 30 minuter efter grenledarens beslut, överklagas till juryn. Grenledare kan också direkt hänvisa avgörandet till juryn.
- Om protesten avser en diskvalifikation (t.ex. löpning) eller underkänt resultat (teknikgrenar) under pågående tävling kan grenledaren, om situationen är oklar och tid saknas för fullständig utredning, besluta att den aktive får fortsätta sitt ”deltagande under protest” (i löpning ett rött/vitt kort) eller att resultatet ”mäts under protest” (teknikgrenar).

Tävlingens genomförande/regler

Tävlingen inleds normalt på den lägsta höjd någon av deltagarna angivit som ingångshöjd.

Innan tävlingen börjar och efter varje höjning ska höjden kontrollmätas. Mätningen sker lodrätt från marken till ribbans översida på det ställe där ribban ligger som lägst (vilket bör vara vid ribbans mittpunkt). Dessutom mäter man vid ribbans två ändar för att se att den ligger rakt.

Inför varje hopp ropas nästa hoppare upp av grensekreteraren. Om resultattavla används ska den tävlandes startnummer och ribbons höjd visas på tavlan. I stavhopp flyttas ställningen till det läge hopparen anmält innan hopparen ropas upp. Efter hoppet visar grenledaren, genom att höja en vit respektive röd flagga, om hoppet är giltigt eller ogiltigt.

En hoppare blir utslagen ur tävlingen när han/hon gjort tre ogiltiga försök i följd. Observera att dessa försök inte behöver vara gjorda på samma höjd eftersom hopparen inför varje försök väljer om han/hon vill hoppa eller spara resterande försök till högre höjd. När alla hoppare gjort sina försök på en höjd höjs ribban till nästa höjd i höjningsschemat. Höjningarna får inte vara mindre än 2 cm i höjdhopp och inte mindre än 5 cm i stavhopp. Under tävlingens gång får höjningarna inte heller bli större än de varit tidigare i tävlingen. Exempel på höjningsschema finns i illustrationen på sidan 5.

När en hoppare är ensam kvar i tävlingen får han/hon bestämma de fortsatta höjningarna i samråd med grenledaren. Detta gäller dock inte i mångkamp, där höjningarna i höjdhopp alltid ska vara 3 cm och i stavhopp alltid 10 cm.

Om hopparen hindras eller störs i ett försök kan grenledaren tillåta att försöket görs om.

Ogiltiga försök

Ett höjdhopp är ogiltigt om hopparen

- inte påbörjar sitt försök inom en minut efter att domaren signalerat att allt är klart. Denna tid gäller alltid för en hoppares allra första försök i en tävling, oavsett hur många som är kvar.
- Om en hoppare gör två försök i följd är maxtiden två minuter per försök.
- Om 2-3 hoppare är kvar i tävlingen är maxtiden en och en halv minut per försök.
- Om en ensam hoppare är kvar i tävlingen är maxtiden tre minuter (två minuter vid mångkamp) per försök. Om en ensam hoppare är kvar i tävlingen, och försöket avser ett för tävlingen relevant rekord (t.ex. världsrekord eller nationsrekord), är maxtiden fyra minuter per försök.
- Inte gör upphoppet på en fot.
- River, d v s stöter till ribban eller ställningen så att ribban faller ned.
- Vidrör marken eller hoppbädden bortom ribban utan att ha passerat över den. I veterantävlingar kan ett hopp godkännas om domaren bedömer att hopparen inte fått någon fördel av att beröra hoppbädden.
- Vidrör ribban eller de horisontella delarna av hoppställningen under ansatsen utan att genomföra hoppet.
- Under själva hoppet inte lämnar marken med båda fötterna.

Ett stavhopp är ogiltigt om hopparen

- inte påbörjar sitt försök inom en minut efter att domaren signalerat att allt är klart. Denna tid gäller alltid för en hoppares allra första försök i en tävling, oavsett hur många som är kvar.
- Om en hoppare gör två försök i följd är maxtiden tre minuter per försök.
- Om 2-3 hoppare är kvar i tävlingen är maxtiden två minuter per försök.
- Om en ensam hoppare är kvar i tävlingen är maxtiden fem minuter (tre minuter vid mångkamp) per försök. Om en ensam hoppare är kvar i tävlingen, och försöket avser ett för tävlingen relevant rekord (t.ex. världsrekord eller nationsrekord), är maxtiden sex minuter per försök.
- river, d v s att hopparen eller staven stöter till ribban eller ställningen så att ribban inte ligger kvar på uppläggningsplattorna.
- Med kropp eller stav vidrör marken eller hoppbädden bortom nollinjen utan att först ha

passerat över ribban. I veterantävlingar kan ett hopp godkännas om domaren bedömer att hopparen inte fått någon fördel av att beröra hoppbädden.

- under hoppet ”klättrar” på staven så att den undre handen flyttas förbi den övre, eller den övre handens grepp flyttas uppåt.
- under hoppet håller fast eller lägger tillbaka ribban.
- Använder någon annan tävlandes stav, utan att ha fått ägarens uttryckliga tillåtelse.

Protokoll och placeringar

Grensekreteraren använder sig av tre markeringar i protokollet:

O (giltigt försök), X (ogiltigt försök) och - (avstått).

När tävlingen är slut fastställs hopparnas placeringar på följande sätt:

1. Resultathöjd (den högsta höjd hopparen klarat under tävlingen)
2. Vilken omgång man klarat resultathöjden
3. Antalet ogiltiga försök i tävlingen t o m resultathöjden

Protokoll Knatttaden - Höjd P 13															
Nr	Namn	Född	Förening	1,15	1,20	1,25	1,30	1,35	1,38	1,38	1,36	1,38	Res.	Plac.	Anm.
103	Simon Johannesson	-06	Orsa IF	-	-	o	xo	o	xxx	x	o	o	1,35	1	1,38
116	Aron Wenngren	-07	Rättviks FIK	xo	xxx								1,15	6	
247	Erik Lund	-06	IFK Leksand	-	xo	o	-	o	xxx	x	o	x	1,35	2	1,36
163	Jimmy Karlsson	-06	Mora IF	-	-	-	x-	o	xxx	x	x		1,35	3	
11	Emil Nordström	-07	IF Horndal	-	x-	o	o	xxx					1,30	4	
204	Jens Friman	-06	Ludvika SK	o	o	o	xo	x-	xx				1,30	5	

Grenledare		Sekreterare	
------------	---	-------------	---

Om två eller flera hoppare är lika enligt dessa tre regler ska placeringen delas. Om tävlingen

slutar med en delad förstaplats genomförs normalt sett skiljehopp (se vidare nedan). Undantag kan göras om:

- Tekniska delegaten konstaterar att ingen av de hoppare som delar förstaplatsen är intresserad av att hoppa skiljehopp, och dömer fler än en hoppare som vinnare. Finns teknisk delegat ej på plats görs detta av grenledaren.
- Omständigheterna omöjliggör en fortsättning av tävlingen.

Så här går skiljehopp till:

- Deltagare i skiljehopp gör ett försök på varje höjd till dess han/hon är utslagen eller avgörande nåtts.
- Skiljehopp inleds på den höjd som i det på förhand fastställda höjningsschemat följde efter den sist klarade höjden.
- Om mer än en av de tävlande klarar en höjd i skiljehopp höjs ribban för dem med minimihöjningen (2 cm i höjdhopp resp. 5 cm i stavhopp). Övriga tävlande är utslagna.
- Om alla tävlande har ogiltiga försök på en höjd sänks ribban med minimihöjningen.
- Skiljehopp fortgår till dess en höjd klaras av endast en tävlande eller till en hoppare väljer att avstå från att hoppa (vilket innebär att den andra vinner på walk-over).

Kommentarer till exemplet på föregående sida:

- Simon, Erik och Jimmy har samma resultathöjd, klarade alla resultathöjden i samma omgång och har en tidigare rivning vardera. Därför blir det skiljehopp mellan dessa. Skiljehoppningen utfaller så att Simon vinner tävlingen medan Erik slutar som tvåa och Jimmy trea.
- Emil och Jens har samma resultathöjd, men Emil klarade den i en tidigare omgång och placeras därför före Jens.

För dig som vill lära dig mer om tävlingsregler i höjd och stav, skapa gärna ett konto på <https://elearning.worldathletics.org/> och gå igenom modulerna High Jump och Pole Vault i kursen som heter Technical Officials – Apprentice Level.

Frågor till grenledaren:

1. Hur många domare behöver vi? Någon skillnad mellan höjd och stav?
2. Hur fördelar vi arbetsuppgifterna – vem gör vad under tävlingens gång?
3. Vilka regler behöver respektive domare kunna och hur säkerställer jag att varje domare har koll på dessa regler?